

Genel Amaç-Yeterlik-Kazanım

Prof. Dr. Serap NAZLI

Gelişimsel Rehberlik Modelinin Anahtar Kavramları

- KGRP'nin **3 ögesi** (içerik, örgütsel yapı, kaynaklar)
- KGRP'nin **5 aşamalı tasarım** süreci (planlama, tasarlama, uygulama, değerlendirme ve geliştirme)
- KGRP'nin **5 ana müdahalesi** (sınıf rehberliği, psikolojik danışma, konsültasyon, koordinasyon ve akran yardımcılığı)

Tasarlama aşamasının bitiminde her okulun KGRP'da:

1. KGRP'nin vizyonu, misyonu, ilkeleri
(yapısal kategori)
2. Yıllık çalışma planı
3. Haftalık çalışma planı
4. Her sınıfın sınıf rehberliği programı
5. Psiko-eğitim programları
6. Ebeveyn konsültasyon programı
7. Öğretmen konsültasyon programı
8. Akran yardımcılığı programı
9. Okul kapsamlı etkinlikler
10. Koordinasyon çalışmaları vb. yer almalıdır.

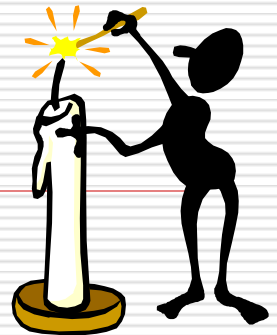
KGRP tasarlanırken önce alt yapısı hazırlanır:

1. Genel amaç-yeterlik-kazanım yazmayı bilmek gerekir
2. Özellikle sınıf rehberliği ve psiko-eğitim programları tasarlanırken **kuram-program** ilişkisi
3. Beceri-önleyici program

Genel Amaç Nedir?

- Genel amaç, KGRP'nın genel hedeflerini ifade eder. KGRP'nın nihai hedefi **yaşam kariyeri gelişimine** destek olmaktır.
- **Ölçülebilir** nitelikte yazılmaz, genel **soyut** ifadelerden oluşur.
- Bir eğitim kurumundan mezun olurken, öğrencilerin sahip olmasını istediğimiz genel hedefler yazılı olarak ifade edilir.

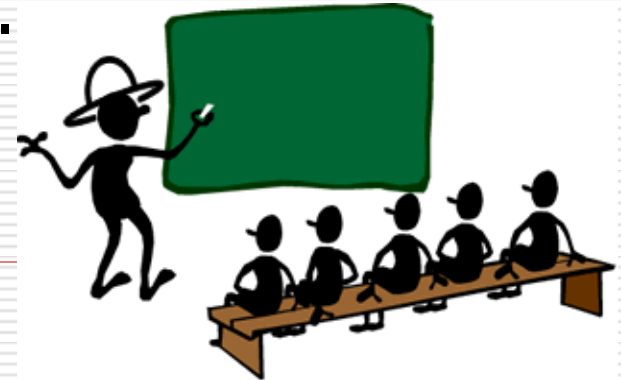

Genel Amaç Örneđi:

- KGRP'mızın nihai amacı öğrencilerimizin **yaşam kariyeri gelişimlerini** desteklemektir. KGRP ile okulumuzdaki bütün öğrencilerimizin yaşamlarındaki çeşitli rollerine, yaşam olaylarına ve yaşam alanlarına hazırlanması hedeflenmektedir. Diğer bir ifade ile KGRP'mızın genel amacı; insana, topluma ve Dünya'ya duyarlı, kendi potansiyellerini tanıyan, özsaygısı gelişmiş, sosyal becerileri güçlü, kendini yönetme becerilerine ve kariyer planlama becerilerine sahip, psikolojik iyilik halini güçlendirme yollarını bilen öğrenciler yetiştirmektir.

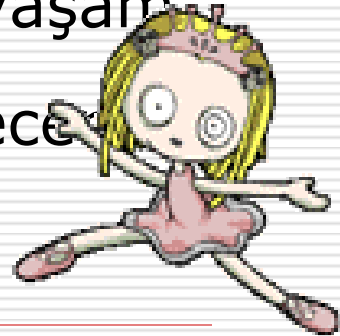
Yeterlik Nedir?

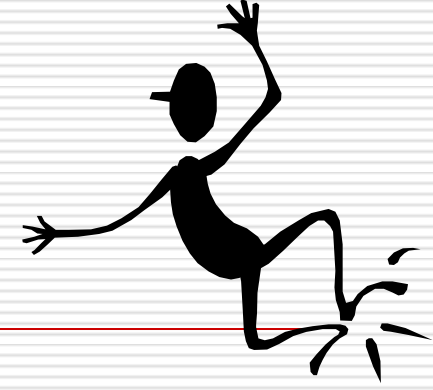
- ❑ **Yeterlik:** Yeterlikler öğrencilerin/danışanların KGRP ile kazanmasını istediğimiz bilgi, beceri ve yetkinliklerden oluşur.
- ❑ Yeterlikler **ölçülebilir** nitelikte olmalıdır.
- ❑ Kazanımlara **göre** daha genel ifadeler kullanılır.
- ❑ Bir **gruba** dönük yazılır.
- ❑ Geniş/gelecek **zaman** kullanılır.

Yeterlik Örneđi:

- Mehmetçik İÖÖ öğrencileri, kendilerini ve başkalarını tanımaya yardımcı olacak bilgi, beceri ve tutumları geliştirirler.
- Mehmetçik İÖÖ öğrencileri kendilerine, ailelerine, ülkelerine ve dünyaya karşı sorumluluklarını benimserler.
- Mehmetçik İÖÖ öğrencileri, öğrenmenin önemini fark eder ve kendi öğrenme stillerine uygun etkili çalışma becerileri geliştirirler.
- Mehmetçik İÖÖ öğrencileri, gelecekle ilgili yaşam olaylarını tahmin edebilir ve kendilerini bu konumlara hazırlamak için gereken bilgi, beceri ve tutumlara sahip olurlar.

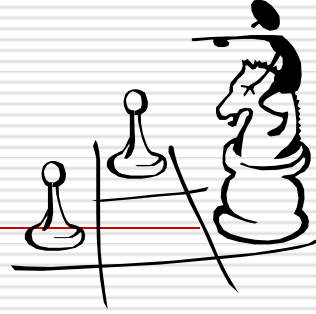
Kazanım Nedir?

- ❑ **Kazanım:** MEB, kazanım kavramını “öğrencilerin öğrenme süreci içerisinde planlanmış ve düzenlenmiş yaşantılar yoluyla edinmesi beklenen bilgi, beceri ve tutumlar” olarak tanımlamıştır.
- ❑ Kazanımlar **daha ayrıntılı** ve **ölçülebilir** olarak yazılır.
- ❑ Cümleler öğrenciye/danışana **dönük**, **kısa**, açık, tek **yükleml**i yazılır.
- ❑ **Taksonomiye** dikkat edilir.

Kazanım Örneđi:

- ❑ Okul kurallarını fark eder.
- ❑ Okuldaki birimleri ve personelin görevlerini fark eder.
- ❑ Toplumsal rol ve görevleri fark eder.
- ❑ Bedensel özelliklerini fark eder.
- ❑ Yeteneklerini, ilgilerini, hobilerini fark eder.
- ❑ Akranları ve yetişkinlerle etkili iletişim kurar.

Taksonomi Nedir?

- **Taksonomi** öğrenme ürünlerinin sınıflandırılmasıdır.
- Öğrenme ürünleri en basitten karmaşığa doğru aşamalı olarak sıralanır.
- **Edimsel koşullanma** kuramında öğrenme ürünleri basitten karmaşığa doğru sıralanır, alt düzeydeki bir öğrenme gerçekleştiğinde bir üst düzey öğrenmeye geçilir.

Wellman ve Moore'un Taksonomisi

- 1966-1968 yılları arasında Wellman ve Moore tarafından geliştirilen taksonomi, KGRP'da kullanılmaktadır.
- **Sayıltısı:** "Gelişimsel öğrenme sürecinin ilk düzeyi **farkındalık** ve algılama; ikinci düzeyi ilişkileri ve anlamları **kavramsallaştırma**; üçüncü düzeyi davranışsal **istikrar** ve etkililiktir"
- 3 düzey vardır: Algılama, kavrama ve genelleme.

-
- **1. Algılama Düzeyi:** Algılama düzeyi bilgi ve becerilerin kazanıldığı ilk düzeydir.
 - İlgı, tutum ve değerlerin kazanılmasında birinci adım **dikkattir**.
 - Bireyler, **çevrelerine** ve **kendilerine** odaklanarak çeşitli bilgi ve beceriler kazanırlar.
 - Çevreye yönelme
 - Benliğe yönelme

Örnek kazanımlar:

- ❑ Okul kurallarını fark eder.
- ❑ Okuldaki birimleri ve personelin görevlerini fark eder.
- ❑ Toplumsal rol ve görevleri fark eder.
- ❑ Bedensel özelliklerini fark eder.
- ❑ Yeteneklerini, ilgilerini, hobilerini fark eder.
- ❑ Duygularını fark eder.
- ❑ Kimliğini oluşturan özelliklerini fark eder.

□ 2. Kavrama Düzeyi:

- Kavrama düzeyindeki öğrenmeler, çevreyi ve benliği algılama arasındaki ilişkiye dayanır.
- Bu düzeyde fark ettiklerini birey **yorumlamaya** ve davranışlarına aktarmaya **başlar.**
- Verdikleri kararlarda, yaşam planlarında fark ettiklerini **yavaş yavaş uygulamaya** koyarlar.

-
- Bireyler hem **kendileri** hem de **toplum** için değerli olan davranışlar edinirler.
 - İlgi ve deęerler belirgin hale gelir.

Örnek kazanımlar:

- ❑ Okul kurallarını uyar.
- ❑ Öğrenci, evlat, yurttaş olarak kendisinden beklenen sorumluluklara uygun davranır.
- ❑ Akranları ve yetişkinlerle etkili iletişim kurar.
- ❑ Duygularını ifade eder.
- ❑ Güçlü ve zayıf yönlerini dikkate alarak karar verir.
- ❑ İsteklerini uygun biçimde ifade eder.
- ❑ Yapmaktan hoşlandıklarını ve hoşlanmadıklarını ifade eder.

3. Genelleme Düzeyi:

- Genelleme düzeyi, en üst düzey öğrenmeyi ifade eder.
- Bu düzeyde bireyler öğrenilen bir davranışı, tutumu ve değeri **yeni durumlara** genelleme yetenekleri gösterirler.
- Öğrenilenlerin yeni durumlara **transfer** edilmesidir.

Örnek kazanımlar:

- ❑ Toplumsal rol ve görevlerini yerine getirir.
- ❑ Evde, okulda ve toplumda kendisinden beklenen sorumluluklarına uygun davranır.
- ❑ Değerlerine uygun kariyer planını eyleme dönüştürür.
- ❑ Kendi yaşam felsefesine uygun kısa, orta ve uzun vadeli amaçlar belirler.
- ❑ Kendisine, ülkesine ve dünyaya karşı sorumlu davranışlar sergiler.

Özetle;

- **Algılama** düzeyi bilgi ve becerilerin kazanılmasında öncelikle dikkat etme ile başlayan, bireyin kendisi ve çevresinde olanlara farkındalık kazandığı düzeydir.
- **Kavrama** düzeyi çevre ve benliğe ilişkin algılanan bilgilerin yorumlanması ve davranışa dönüşmeye başlaması;
- **Genelleme** düzeyi ise öğrenilen bir davranış, tutum ve değerlerin yeni durumlara transfer edilmesi düzeyini göstermektedir.

Anlaşılmayan bir yer var mı?

